

ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล การรับรู้การรังแก
บนโลกไซเบอร์ และการจัดการปัญหาการถูกรังแกบนโลกไซเบอร์
ของนักเรียนพยาบาลศาสตร์ วิทยาลัยพยาบาลกองทัพเรือ
Relationships between Personal Factors,
Perceptions of Cyber-bullying and Coping with
Cyber-bullying among Nursing Students in
the Royal Thai Navy College of Nursing

กานต์ชนก เจียวกัก** ยูวดี วงษ์แสง* กาญจนา น่วมทอง** ชยานนท์ จันทสระ** พิมณัฐ สุเศรษฐวัฒน์*** ภาสินี ทะแดง**
ศุภลดา เพิ่มผล** สลีนีย์ หวังเจริญ** สุชัยญา ธัญนารา**
Kanchanok Jeivkok,** Yuwadee Wongsang,* Kanchana Nuamthong,** Chayanon Jantasara,** Pimon Susetawat,**
Pasanee Tadang,** Suparada Permpol,** Sasinee Wangjaren,** Suchaya Thanyanara**

* วิทยาลัยพยาบาลกองทัพเรือ กรุงเทพมหานคร

* Royal Thai Navy College of Nursing, Bangkok

** โรงพยาบาลสมเด็จพระปิ่นเกล้า กรุงเทพมหานคร

** Somdech Phra Pinklao Hospital, Bangkok

*** โรงพยาบาลสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ จ.ชลบุรี

*** Somdej Phranangchaosirikit Hospital, Chon Buri Province

* Corresponding Author: ywd.wongsang@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างระดับชั้นปีที่ศึกษา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การรับรู้การรังแกบนโลกไซเบอร์ และการจัดการปัญหาการถูกรังแกบนโลกไซเบอร์ ของนักเรียนพยาบาลศาสตร์ วิทยาลัยพยาบาลกองทัพเรือ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนพยาบาลศาสตร์ จำนวน 161 คน คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นชนิดเป็นสัดส่วน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย 1) แบบสอบถาม ข้อมูลส่วนบุคคล 2) แบบสอบถามการรับรู้การรังแกบนโลกไซเบอร์ และ 3) แบบสอบถามการจัดการ ปัญหาการถูกรังแกบนโลกไซเบอร์ มีค่าความเที่ยงระหว่าง 0.75 - 0.76 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ สถิติเชิงบรรยาย การวิเคราะห์ไคสแควร์ และการวิเคราะห์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน

Received: October 20, 2020, Revised: December 15, 2020; Accepted: December 17, 2020

ผลการศึกษา พบว่า

1. การรับรู้การรังแกบนโลกไซเบอร์ ของนักเรียนพยาบาลศาสตร์ วิทยาลัยพยาบาลกองทัพเรือ โดยรวม อยู่ในระดับมาก (Mean = 4.45, SD = 0.35)
2. การจัดการปัญหาการถูกรังแกบนโลกไซเบอร์ ของนักเรียนพยาบาลศาสตร์ วิทยาลัยพยาบาลกองทัพเรือ อยู่ในระดับเหมาะสมมาก (Mean = 3.76, SD = 1.11)
3. ระดับชั้นปีที่ศึกษา มีความสัมพันธ์กับการจัดการปัญหาการถูกรังแกบนโลกไซเบอร์ อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
4. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มีความสัมพันธ์กับการจัดการปัญหาการถูกรังแกบนโลกไซเบอร์ อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
5. การรับรู้การรังแกบนโลกไซเบอร์มีความสัมพันธ์ทางบวกระดับปานกลางกับการจัดการปัญหาการถูกรังแกบนโลกไซเบอร์ อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .001 ($r = .40$)

คำสำคัญ: ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การรับรู้การรังแกบนโลกไซเบอร์ การจัดการปัญหาการถูกรังแกบนโลกไซเบอร์ นักเรียนพยาบาลศาสตร์

Abstract

The purposes of this descriptive correlational research were to examine personal factors, perceptions of cyber-bullying and coping of cyber-bullying among nursing students in the Royal Thai Navy College of Nursing. One hundred and sixty one nursing student were recruited using a Proportional Stratified Random Sampling technique. The instruments were 1) General data form, 2) Perceptions of cyber-bullying questionnaire, 3) Coping with cyber-bullying questionnaire. Their reliability coefficients of set 1 - 3 were 0.75- 0.76. Data were analyzed using descriptive statistics, Chi-square test, and Pearson's product moment correlation.

The findings were as follows:

1. The average score of perception of cyber-bullying among nursing students in the Royal Thai Navy College of Nursing was at a high level (Mean = 4.45, SD = 0.35).
2. The average score of coping with cyber-bullying among nursing students in the Royal Thai Navy College of Nursing was at a high level (Mean = 3.76, SD = 1.11).
3. Level of study was insignificantly related to coping with cyber-bullying among nursing students in the Royal Thai Navy College of Nursing at the .05 level
4. Learning achievement was insignificantly related to coping with cyber-bullying among nursing students in the Royal Thai Navy College of Nursing at the .05 level
5. Perceptions of Cyber-bullying was significantly related to coping with cyber-bullying among nursing students in the Royal Thai Navy College of Nursing at the .001 level ($r = .40$)

Keywords: learning achievement, perceptions of cyber-bullying, coping with cyber-bullying, nursing students

ความเป็นมาและความสำคัญ ของปัญหา

โลกในยุคศตวรรษที่ 21 เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว วิถีชีวิตของคนส่วนใหญ่ในสังคมยุคปัจจุบันเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม เทคโนโลยีเข้ามามีบทบาทในการดำเนินชีวิตมากยิ่งขึ้นจึงทำให้ปัจจุบันเทคโนโลยีทางการสื่อสารมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องและไร้ขีดจำกัด ผู้คนในสังคมสามารถเข้าถึงเทคโนโลยีสื่อออนไลน์กันได้เป็นจำนวนมากอย่างอิสระ อีกทั้งโทรศัพท์มือถือในปัจจุบันอยู่ในรูปแบบของสมาร์ตโฟน ที่ทำหน้าที่หลายอย่างได้ในเครื่องเดียวกันทั้งการถ่ายรูป วิดีโอ การเข้าถึงอินเทอร์เน็ต แชน หรือสร้างเครือข่ายทางสังคมด้วยคุณสมบัติการทำงานที่เพียบพร้อมดังกล่าว โทรศัพท์มือถือจึงตอบสนองความต้องการในการใช้สื่อของวัยรุ่นได้เป็นอย่างดี ทำให้วัยรุ่นเข้าถึงสื่อออนไลน์และมีอิสระในการใช้งานมากขึ้น ซึ่งการเข้าถึงง่ายต่อการใช้งานดังกล่าวเป็นข้อดีของสื่อออนไลน์ในปัจจุบันแต่ก็แฝงด้วยภัยต่างๆ ที่เราอาจคาดการณ์ไม่ถึง สอดคล้องกับการศึกษาของณัฐรัชต์ สาเมาะ และคณะ¹ ซึ่งศึกษาเกี่ยวกับการรับรู้ของเยาวชนต่อการรังแกในพื้นที่ไซเบอร์พบว่า เยาวชน ร้อยละ 37.8 เคยถูกกลั่นแกล้ง และร้อยละ 34.6 เคยแกล้งผู้อื่น ซึ่งเมื่อแยกตามเพศแล้ว เพศหญิงจะเคยแกล้งผู้อื่น ร้อยละ 37 เคยถูกแกล้ง ร้อยละ 40.8 ขณะที่เพศชาย ร้อยละ 32 เคยแกล้งผู้อื่น และร้อยละ 34.7 เคยถูกแกล้งบนโลกไซเบอร์

จากการศึกษาในงานวิจัยส่วนใหญ่ พบว่า เยาวชนประมาณร้อยละ 20 - 40 ถูกรังแกบนโลกไซเบอร์ โดยพบว่า ในช่วงมัธยมศึกษาตอนต้นมีการรังแกกันมากที่สุด ซึ่งวัยรุ่นหญิงถูกรังแก

มากกว่าวัยรุ่นชาย² และรูปแบบของการรังแกบนโลกไซเบอร์นั้นมีตั้งแต่การถูกนินทาหรือด่าทอผ่านโทรศัพท์มือถือ การถูกผู้อื่นนำข้อมูลส่วนตัวไปเผยแพร่ ตลอดจนการเผยแพร่คลิปวิดีโอที่เกี่ยวข้องกับผู้อื่นเพื่อให้เกิดความเสียหายยิ่งกว่านั้นถึงขั้นมีการล่อลวง³ ถึงแม้คำว่า “การรังแกบนโลกไซเบอร์” เป็นปัญหาที่พบได้ไม่ถึงสิบปี แต่ปัจจุบันปัญหานี้ขยายตัวจนเป็นปัญหาสำคัญเกือบทั่วโลก รวมทั้งในสังคมไทยปัจจุบัน⁴ โดยปัญหาเกี่ยวกับการรังแกบนโลกไซเบอร์ถือเป็นปัญหาใหญ่ของสังคมโดยเฉพาะในกลุ่มวัยรุ่น เนื่องจากการรังแกกันผ่านโลกไซเบอร์เป็นความรุนแรงที่ไม่ทราบว่าเป็นผู้กระทำ ซึ่งสามารถทำความรุนแรงกับใคร ที่ไหน หรือเมื่อไรได้ตลอดเวลาและพบว่า เหยื่อที่เคยถูกกระทำก็อาจกลับมาเป็นผู้กระทำความรุนแรงเองเพื่อแก้แค้นเป็นวงจรความรุนแรงที่ไม่สิ้นสุดซึ่งส่งผลกระทบต่อสร้างให้เกิดความรุนแรงจนอาจขยายตัวไปสู่ความรุนแรงหรืออาชญากรรมรูปแบบอื่น นอกจากนี้ยังสร้างบาดแผลที่เกาะกินในจิตใจของเด็กในระยะยาวด้วย⁵ อาจก่อให้เกิดปัญหาสุขภาพจิตและปัญหาทางอารมณ์ของผู้ถูกรังแก ก่อให้เกิดพฤติกรรมรุนแรง ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อการเรียนรู้ ทักษะและพัฒนาการทางการศึกษาของเด็กและเยาวชน จากที่กล่าวมาจะเห็นได้ว่าปัญหาการรังแกบนโลกไซเบอร์ของเยาวชนไทยเป็นปัญหาสำคัญที่ยังไม่มีกฎหมายออกมารองรับหรือแก้ไขโดยตรง จึงไม่สามารถแก้ไขปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพแต่ในปัจจุบันประเทศไทยมีมาตรการทางอาญาซึ่งอาจนำมาปรับใช้กับการรังแกบนโลกไซเบอร์ได้ในบางกรณีอยู่แล้ว เช่น ความผิดฐานหมิ่นประมาทและการรังแกข่มเหง⁶

การจัดการกับปัญหาจากการถูกรังแกบนโลกโซเชียล จากผลการศึกษาเยาวชนส่วนใหญ่เลือกที่จะจัดการปัญหาดังกล่าวนี้ด้วยตนเอง หรือปรึกษาเพื่อนวัยเดียวกันมากกว่าที่จะคุยกับผู้ใหญ่ โดยให้เหตุผลว่า วัยใกล้เคียงกันน่าจะเข้าใจกันมากกว่า และไม่ปรึกษาอาจารย์หรือหน่วยงานของสถาบันฯ เนื่องจากเห็นว่าไม่มีระบบการให้ความช่วยเหลือที่มีประสิทธิภาพ⁶ ดังนั้นเพื่อนจึงเป็นคนใกล้ชิดกลุ่มแรกที่เยาวชนเลือกที่จะปรึกษาเมื่อเกิดปัญหาในลักษณะของการรังแกบนโลกโซเชียล ซึ่งการปรึกษาเพื่อนในกลุ่มเดียวกันในบางครั้งก็ได้รับการตอบสนองในทางที่ดี คือ ได้รับกำลังใจจากกลุ่มเพื่อนแต่บางครั้งก็เป็นไปในทางตรงกันข้ามก็คือกลับถูกสนับสนุนให้มีการโต้ตอบกลับไป ซึ่งจะทำให้สถานการณ์ยิ่งเลวร้ายไปมากกว่าเดิมและอาจนำไปสู่วงจรของการรังแกกลับไปกลับมาอย่างไม่สิ้นสุด จึงกลายเป็นสาเหตุที่สำคัญที่ทำให้เกิดการรังแกบนโลกโซเชียลมากขึ้นในกลุ่มเยาวชน ซึ่งนักเรียนพยาบาลเป็นกลุ่มที่มีอายุระหว่าง 17 - 22 ปี ซึ่งถือเป็นวัยรุ่นตอนปลายที่เผชิญกับโลกสังคมออนไลน์เช่นเดียวกับวัยรุ่นในช่วงวัยเดียวกัน

นอกจากนั้นเมื่อพิจารณาสภาพความเป็นอยู่ของนักเรียนพยาบาลศาสตร์ วิทยาลัยพยาบาลกองทัพเรือแล้ว พบว่า มีการใช้ชีวิตแบบนักเรียน ประจําาร่วมกับการปฏิบัติตัวตามกฎระเบียบและวินัยทางทหาร ซึ่งช่วงวัยดังกล่าวเป็นวัยรุ่นตอนปลาย ซึ่งเป็นช่วงวัยที่กำลังเจริญเติบโตเป็นผู้ใหญ่ มีการปรับตัวเพื่อพัฒนาความเป็นตัวของตัวเอง ซึ่งเริ่มจากการมีส่วนร่วมกับกิจกรรมต่างๆ ของสังคม⁷ แต่ความเป็นอยู่ลักษณะดังกล่าวส่งผลให้มีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ของสังคมมีข้อจำกัด ดังนั้นสังคมออนไลน์อาจเป็นทางเลือกหนึ่งของนักเรียนพยาบาลศาสตร์ วิทยาลัยพยาบาลกองทัพเรือเพื่อเรียนรู้ความเป็นไปของสังคม และเรียนรู้เพื่อการปรับตัวทาง

สังคมอีกวิธีหนึ่ง ซึ่งประเด็นดังกล่าวมีความสำคัญอย่างยิ่ง หากมองเป็นความเปลี่ยนแปลงปกติที่สามารถเกิดขึ้นได้ในกลุ่มเยาวชน ปัญหาต่างๆ อาจเกิดตามมาได้

วิทยาลัยพยาบาลกองทัพเรือตระหนักถึงความสำคัญของประเด็นดังกล่าว ซึ่งปัจจุบันยังไม่มีการศึกษาวิจัยอย่างเป็นรูปธรรม ดังนั้นคณะผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาการจัดการปัญหาการถูกรังแกบนโลกโซเชียล ของนักเรียนพยาบาลศาสตร์ วิทยาลัยพยาบาลกองทัพเรือ ร่วมกับปัจจัยคัดสรรที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ระดับชั้นปีที่ศึกษา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และการรับรู้การรังแกบนโลกโซเชียล ทั้งนี้เพื่อเป็นข้อมูลเบื้องต้นสำหรับเข้าใจนักเรียนมากขึ้นในบริบทของการสื่อสารในสังคมออนไลน์ ตลอดจนเป็นข้อมูลในการพัฒนาแนวทางการส่งเสริม ป้องกันปัญหาการรังแก และการถูกรังแกบนโลกโซเชียล ของนักเรียนพยาบาลศาสตร์ วิทยาลัยพยาบาลกองทัพเรือต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างระดับชั้นปีที่ศึกษา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การรับรู้การรังแกบนโลกโซเชียล กับการจัดการปัญหาการถูกรังแกบนโลกโซเชียล ของนักเรียนพยาบาลศาสตร์ วิทยาลัยพยาบาลกองทัพเรือ

สมมติฐานการวิจัย

ระดับชั้นปีที่ศึกษา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และการรับรู้การรังแกบนโลกโซเชียลมีความสัมพันธ์กับการจัดการปัญหาการถูกรังแกบนโลกโซเชียล ของนักเรียนพยาบาลศาสตร์ วิทยาลัยพยาบาลกองทัพเรือ

กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีกรอบแนวคิดเพื่อการเข้าใจบริบทของการใช้สื่อสังคมออนไลน์ และเป็นแนวทางในการคัดเลือกตัวแปรเพื่อการศึกษา โดยอ้างอิงส่วนหนึ่งของแนวคิดทฤษฎีของ Carl Rogers ร่วมกับการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง โดย Rogers⁸ เชื่อว่ามนุษย์ทุกคนมีศักยภาพและแรงปรารถนาในทางบวกเพื่อจะมีชีวิตอยู่เพื่อตนเองและเพื่อบุคคลอื่น รวมถึงสิ่งมีชีวิตและธรรมชาติแวดล้อมด้วย ดังนั้นมนุษย์จึงมีแรงปรารถนาและความพยายามที่จะดำรงชีวิตเพื่อรู้จักและเข้าถึงศักยภาพที่มีอยู่แล้วภายในตน (Self actualization) Rogers⁹ ให้ความสำคัญใน 3 ประเด็นหลักๆ คือ 1) ลักษณะบุคคลที่สมบูรณ์แบบตามอุดมคติของความเป็นมนุษย์ 2) คุณลักษณะทางจิตที่จะช่วยทำให้เกิดความเข้าใจตนเองและสิ่งแวดล้อม และ 3) สิ่งที่มีอิทธิพลต่อการรับรู้ของบุคคล ซึ่งบุคคลจะสมบูรณ์แบบตามอุดมคติของความเป็นมนุษย์ได้ ต้องมีความเข้าใจตนเองและสิ่งแวดล้อม ตลอดจนสามารถรับรู้และปรับตัวได้กับปัญหาต่างๆ ที่มากระทบ

จากแนวคิดดังกล่าวร่วมกับการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้นำมาคัดสรรตัวแปรที่สัมพันธ์กับการจัดการปัญหาการถูกรังแกบนโลกไซเบอร์ ได้แก่ ระดับชั้นปีที่ศึกษา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และการรับรู้การรังแกบนโลกไซเบอร์ ซึ่งอธิบายตามแนวคิดทฤษฎีของ Rogers ได้ดังนี้

1) ลักษณะบุคคลที่สมบูรณ์แบบตามอุดมคติของความเป็นมนุษย์ Rogers⁹ ได้อธิบายลักษณะบุคคลที่สมบูรณ์แบบตามอุดมคติของความเป็นมนุษย์ คือ เปิดใจกว้างรับประสบการณ์มีชีวิตอยู่กับปัจจุบัน ยึดหยุ่นในชีวิต ความรู้สึกของการมีเสรีภาพ และมีความคิดริเริ่ม ดังนั้นเมื่อมนุษย์เผชิญปัญหามนุษย์จะพยายามเรียนรู้จาก

เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นเพื่อหลุดพ้นจากสิ่งที่ทำให้คับข้องใจ ซึ่งในการศึกษานี้สอดคล้องกับปัจจัยด้าน “การจัดการกับปัญหาการถูกรังแกบนโลกไซเบอร์” นักเรียนพยาบาลศาสตร์ วิทยาลัยพยาบาลกองทัพเรือเผชิญกับการถูกรังแกบนโลกไซเบอร์ จึงพยายามจัดการกับปัญหาดังกล่าวด้วยวิธีต่างๆ เช่น เปิดใจกว้างรับสถานการณ์ มีความสร้างสรรค์และยืดหยุ่นในความคิด เชื่อมมั่นในความสามารถของตนเอง เพื่อจัดการกับปัญหาการถูกรังแกบนโลกไซเบอร์กับตนเองได้

2) คุณลักษณะทางจิตที่จะช่วยทำให้เกิดความเข้าใจตนเองและสิ่งแวดล้อม Rogers⁹ เชื่อว่า คุณลักษณะทางจิตที่จะช่วยทำให้เกิดความเข้าใจตนเองและสิ่งแวดล้อม คือ ความต้องการความรัก ความสนใจ การยอมรับจากผู้อื่น ความต้องการที่จะรักและนับถือตนเอง และความต้องการที่จะเป็นตนเอง ในการศึกษานี้สอดคล้องกับปัจจัยด้าน “การรับรู้การรังแกบนโลกไซเบอร์” ซึ่งเป็นความคิดรวบยอดเกี่ยวกับตนเองในการเผชิญกับสื่อสังคมออนไลน์ การรับรู้ต่อสิ่งที่ตนเองเผชิญดังกล่าวเป็นรูปแบบเฉพาะของแต่ละบุคคล มีผลต่อการตอบสนองในรูปแบบต่างๆ

3) สิ่งที่มีอิทธิพลต่อการรับรู้ของบุคคล ซึ่ง Rogers¹⁰ ให้ความสำคัญกับ “จุดรวมของประสบการณ์” หรือประสบการณ์จากสิ่งแวดล้อมของแต่ละบุคคล โดยอธิบายว่า มนุษย์ถูกหล่อหลอมและผลักดันจากประสบการณ์ของบุคคล ตั้งแต่แรกเกิดเป็นต้นมา และตลอดไปจนจบชีวิต จึงอาจกล่าวได้ว่าประสบการณ์ของบุคคลเป็นแกนนำของบุคลิกภาพ ในการศึกษาที่สอดคล้องกับปัจจัยด้าน “ระดับชั้นปีที่ศึกษา และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน” ซึ่งอธิบายได้ว่า ระดับชั้นปีที่ศึกษา และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สะท้อนถึงการรับรู้ของบุคคลผ่านประสบการณ์ ทั้งจากการเรียนในแต่ละชั้นปีที่มีเนื้อหาต่างกัน และการใช้ชีวิตที่

เกี่ยวข้องกับโลกไซเบอร์ ตลอดจนความสามารถทางสติปัญญาที่ต่างกันย่อมมีผลต่อการปรับตัวเมื่อต้องเผชิญปัญหาในการดำเนินชีวิต

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากร คือ นักเรียนพยาบาลศาสตรวิทยาลัยพยาบาลกองทัพเรือ ชั้นปีที่ 1 - 4 ปีการศึกษา 2561 จำนวน 265 คน

กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนพยาบาลศาสตรวิทยาลัยพยาบาลกองทัพเรือ ชั้นปีที่ 1 - 4 ปีการศึกษา 2561 จำนวน 161 คน ซึ่งได้มาโดยการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของ Yamane¹¹ คณะผู้วิจัยกำหนดวิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นชนิดเป็นสัดส่วน (Proportional stratified random sampling) และการสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling) โดยใช้โปรแกรมสุ่มเลขอย่างง่ายให้ได้กลุ่มตัวอย่างแต่ละชั้นปีตามที่ได้กำหนดไว้ โดยยึดตามเลขที่ของนักเรียนพยาบาลศาสตรแต่ละชั้นปี

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัยครั้งนี้ใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยให้กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ตอบแบบสอบถามด้วยตัวเอง (Self-administration) แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ชุด ดังนี้

ชุดที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล เป็นข้อคำถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยสอบถามเกี่ยวกับตัวแปรที่ศึกษา คือ ชั้นปีที่ศึกษา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เครือข่ายสังคมออนไลน์ที่ใช้ติดต่อกับผู้อื่น และประสบการณ์เกี่ยวกับการใช้สื่อสังคมออนไลน์ โดย**ชั้นปีที่ศึกษา** จำแนกตามระดับศึกษาออกเป็น 4 ชั้นปี คือ ชั้นปีที่ 1 - 4 ของนักเรียนพยาบาลศาสตร วิทยาลัยพยาบาลกองทัพเรือ **ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน** พิจารณาเป็นระดับคะแนนเฉลี่ย (GPA) ของทุกวิชาตั้งแต่

เริ่มเข้ารับการศึกษานในหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต โดยประเมินจากผลการเรียนที่เป็นคะแนนเฉลี่ยสะสมทุกวิชาในภาคเรียนที่ 3 ปีการศึกษา 2560 หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต สำหรับนักเรียนพยาบาลศาสตรชั้นปีที่ 1 ใช้เป็นคะแนนเฉลี่ยสะสมของชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

เกณฑ์การแปลผลคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแบ่งเป็น 3 ระดับ ดังนี้

- ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง หมายถึงระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมตั้งแต่ 3.41 - 4.00

- ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลาง หมายถึง ระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมตั้งแต่ 2.71 - 3.40

- ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ หมายถึงระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมตั้งแต่ 2.00 - 2.70

หมายเหตุ: นักเรียนพยาบาลศาสตรวิทยาลัยพยาบาลกองทัพเรือ ที่สามารถเลื่อนชั้นปีได้ต้องมีคะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 2.00 ขึ้นไป ดังนั้นการศึกษาวิจัยนี้ จึงคิดคะแนนต่ำสุดตั้งแต่ 2.00 ขึ้นไป

ประสบการณ์เกี่ยวกับการใช้สื่อสังคมออนไลน์ เป็นข้อคำถามจำนวน 3 ข้อ โดย 2 ข้อสอบถามเกี่ยวกับประสบการณ์การรังแกและการถูกรังแกบนโลกไซเบอร์ ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบเลือกตอบ เคย - ไม่เคย และ 1 ข้อ สอบถามเครือข่ายสังคมออนไลน์ที่ใช้ในการติดต่อกับผู้อื่น (เลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาโดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน ได้ค่าความสอดคล้องของเครื่องมือตามวัตถุประสงค์และความครอบคลุมเนื้อหาของข้อคำถาม (IOC) เท่ากับ 0.93

ชุดที่ 2 แบบสอบถามการรับรู้การรังแกบนโลกไซเบอร์ คณะผู้วิจัยประยุกต์จากแบบสอบถามการรับรู้การรังแกบนโลกไซเบอร์ของซินดนัย ศิริสมฤทัย¹² จำนวน 10 ข้อ เป็นข้อคำถามเชิงบวก 7 ข้อ ข้อคำถามเชิงลบ 3 ข้อ ลักษณะ

แบบสอบถามเป็นมาตรวัดแบบ Likert scale 5 ระดับ ได้แก่ ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง - เห็นด้วยอย่างยิ่ง ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน ได้ค่าความสอดคล้องของเครื่องมือ ตามวัตถุประสงค์และความครอบคลุมเนื้อหาของ ข้อคำถาม (IOC) เท่ากับ 0.91 ทดสอบค่าความเที่ยง ของเครื่องมือ ได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) เท่ากับ 0.75

เกณฑ์การแปลผลคะแนน ช่วงคะแนน ของแบบสอบถามการรับรู้การรังแกบนโลกไซเบอร์ โดยเฉลี่ยรวมมีค่าอยู่ระหว่าง 0.00 - 5.00 คะแนน เกณฑ์ในการกำหนดคะแนน แบ่งเป็นช่วงคะแนน ด้วยวิธีหาอันตรายภาคชั้นโดยใช้ค่าพิสัยที่มีค่าสูงสุด - พิสัยที่มีค่าต่ำสุด¹³ แล้วนำคะแนนที่ได้มาแบ่ง ออกเป็น 5 ช่วงเท่าๆ กัน ซึ่งจะได้คะแนนที่มีความ กว้างของชั้นเท่าๆ กันทุกชั้น และนำคะแนนที่ได้มา แบ่งออกเป็น 5 ระดับ รายละเอียด ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย	แปลผล
4.21 - 5.00	รับรู้มากที่สุด
3.41 - 4.20	รับรู้มาก
2.61 - 3.40	รับรู้ปานกลาง
1.81 - 2.60	รับรู้น้อย
1.00 - 1.80	รับรู้น้อยที่สุด

ชุดที่ 3 แบบสอบถามการจัดการปัญหา การถูกรังแกบนโลกไซเบอร์ พัฒนาโดยคณะผู้วิจัย โดยมีฐานคิดจากผลงานวิจัยเชิงคุณภาพของ ณัฐรัชต์ สาเมาะ¹ ซึ่งผลการวิจัยระบุรูปแบบการ จัดการปัญหาการถูกรังแกบนโลกไซเบอร์ เป็น 4 ด้าน คือ การจัดการกับตนเอง การจัดการทางเทคโนโลยี การจัดการกับผู้รังแก และการจัดการโดยการ ปรีกษา จากนั้นคณะผู้วิจัยได้กำหนดนิยามเชิง ปฏิบัติการให้ครอบคลุมการจัดการปัญหาการถูกรัง แกบนโลกไซเบอร์ทั้ง 4 และสร้างข้อคำถามให้ สอดคล้องกับนิยามเชิงปฏิบัติการและบริบทของ ประชากรที่ทำการศึกษาดังกล่าว ข้อคำถามมี

จำนวน 20 ข้อ เป็นข้อคำถามเชิงบวก จำนวน 15 ข้อ ข้อคำถามเชิงลบ จำนวน 5 ข้อ ลักษณะแบบ สอบถามเป็นมาตรวัดแบบ Likert scale 5 ระดับ ได้แก่ ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง - เห็นด้วยอย่างยิ่ง ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาโดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน ได้ค่าความสอดคล้องของเครื่องมือ ตามวัตถุประสงค์และความครอบคลุมเนื้อหาของ ข้อคำถาม (IOC) เท่ากับ 0.89 ทดสอบความเที่ยง ของเครื่องมือ ได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) เท่ากับ 0.76

เกณฑ์การแปลผลคะแนน การแบ่งช่วง คะแนนของการจัดการปัญหาการถูกรังแกบนโลก ไซเบอร์ ดำเนินการเช่นเดียวกับแบบสอบถามการ รับรู้การรังแกบนโลกไซเบอร์ ซึ่งแบ่งระดับการ จัดการปัญหาการถูกรังแกบนโลกไซเบอร์ออกเป็น 5 ระดับ รายละเอียดดังนี้

คะแนนเฉลี่ย	แปลผล
4.21 - 5.00	เหมาะสมมากที่สุด
3.41 - 4.20	เหมาะสมมาก
2.61 - 3.40	เหมาะสมปานกลาง
1.81 - 2.60	เหมาะสมน้อย
1.00 - 1.80	เหมาะสมน้อยที่สุด

การเก็บรวบรวมข้อมูล

คณะผู้วิจัยส่งหนังสือขออนุญาตเก็บ รวบรวมข้อมูลเสนอต่อคณะกรรมการจริยธรรม การวิจัย กรมแพทยทหารเรือ เมื่อได้รับการรับรอง โครงการวิจัย คณะผู้วิจัยส่งหนังสือถึงผู้อำนวยการ วิทยาลัยพยาบาลกองทัพบก เพื่อขออนุญาตเคราะห ในการเก็บรวบรวมข้อมูล จากนั้นคณะผู้วิจัยเข้า พบกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งแจ้งวัตถุประสงค์ ขั้นตอนการ เก็บรวบรวมข้อมูล สิทธิของกลุ่มตัวอย่างในการ ตอบรับหรือปฏิเสธการเข้าร่วมการวิจัย ลงนามใน ใบยินยอมเข้าร่วมการวิจัย ใช้เวลาในการตอบ คำถามประมาณ 15 นาที จากนั้นคณะผู้วิจัย ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม จำนวน

161 ฉบับ แล้วนำมาวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ

การพิทักษ์สิทธิ์กลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยนี้ได้รับการรับรองจริยธรรมการวิจัยและได้รับอนุญาตให้ดำเนินการเก็บข้อมูลวิจัยจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัย กรมแพทยทหารเรือ เลขที่ COA-NMD-REC040/61 เมื่อวันที่ 19 พฤศจิกายน 2561 วันสิ้นสุดการอนุมัติ 18 พฤศจิกายน 2562

การวิเคราะห์ข้อมูล

ภายหลังจากเก็บข้อมูลอย่างครบถ้วน พร้อมทั้งตรวจสอบความเรียบร้อยของแบบสอบถาม แล้วผู้วิจัยได้นำข้อมูลทั้งหมดที่ได้มาทำการลงรหัส (Coding) และนำไปประมวลผลข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ เพื่อคำนวณและวิเคราะห์ข้อมูลค่าสถิติที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไป ได้แก่ ชั้นปีที่ศึกษา และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของกลุ่มตัวอย่าง ด้วยสถิติการแจกแจงความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation)

2. วิเคราะห์การรับรู้การรังแกบนโลกไซเบอร์ และการจัดการปัญหาการถูกรังแกบนโลกไซเบอร์ ของนักเรียนพยาบาลศาสตร์ วิทยาลัยพยาบาล

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละ ของนักเรียนพยาบาลศาสตร์ วิทยาลัยพยาบาลกองทัพเรือ จำแนกตามข้อมูลทั่วไป (n = 161)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
ชั้นปีที่ศึกษา		
ชั้นปีที่ 1	36	22.36
ชั้นปีที่ 2	46	28.57
ชั้นปีที่ 3	44	27.33
ชั้นปีที่ 4	35	21.74
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน		
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง	52	32.30
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลาง	106	65.84
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ	3	1.86

กองทัพเรือ ด้วยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation)

3. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ของชั้นปีที่ศึกษา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกับการจัดการปัญหาการถูกรังแกบนโลกไซเบอร์ ของนักเรียนพยาบาลศาสตร์ วิทยาลัยพยาบาลกองทัพเรือ โดยใช้การทดสอบไคสแควร์ (Chi-square) ให้ค่าขนาดความสัมพันธ์ของ Cramer's V

4. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ของการรับรู้การรังแกบนโลกไซเบอร์ กับการจัดการปัญหาการถูกรังแกบนโลกไซเบอร์ ของนักเรียนพยาบาลศาสตร์ วิทยาลัยพยาบาลกองทัพเรือ โดยใช้การทดสอบสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน

ผลการวิจัย

1. ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาจำแนกตามชั้นปีที่ศึกษา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เครือข่ายสังคมออนไลน์ที่ใช้ติดต่อสื่อสารกับผู้อื่น ประสบการณ์การถูกรังแกบนโลกไซเบอร์ และประสบการณ์การรังแกผู้อื่นบนโลกไซเบอร์ ของนักเรียนพยาบาลศาสตร์ วิทยาลัยพยาบาลกองทัพเรือ ดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละ ของนักเรียนพยาบาลศาสตร์ วิทยาลัยพยาบาลกองทัพเรือ จำแนกตามข้อมูลทั่วไป (n = 161) (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
เครือข่ายสังคมออนไลน์ที่ใช้ติดต่อสื่อสารกับผู้อื่น		
E-mail	113	70.19
Facebook	153	95.03
Line	161	100.00
Twitter	97	60.25
Skype	5	3.11
Instagram	150	93.17
WhatsApp	4	2.48
YouTube	101	62.73
Tango	0	0.00
Social cam	0	0.00
Messenger	119	73.91
ประสบการณ์การถูกรังแกบนโลกไซเบอร์		
เคย	50	31.06
ไม่เคย	111	68.94
ประสบการณ์การรังแกผู้อื่นบนโลกไซเบอร์		
เคย	49	30.43
ไม่เคย	112	69.57

2. การรับรู้การรังแกบนโลกไซเบอร์ ของนักเรียนพยาบาลศาสตร์ วิทยาลัยพยาบาลกองทัพเรือ โดยรวมอยู่ในระดับมาก (Mean = 4.45, SD = 0.35) โดยชั้นปีที่มีคะแนนการรับรู้การรังแกบนโลกไซเบอร์ มากที่สุด คือ ชั้นปีที่ 2 (Mean = 4.55, SD = 0.30) รองลงมา คือ ชั้นปีที่ 1 (Mean = 4.49, SD = 0.33) น้อยที่สุด คือ ชั้นปีที่ 3 (Mean = 4.35, SD = 0.35) ดังแสดงในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับการรับรู้การรังแกบนโลกไซเบอร์ ของนักเรียนพยาบาลศาสตร์ วิทยาลัยพยาบาลกองทัพเรือ จำแนกตามชั้นปีที่ศึกษา (n = 161)

ชั้นปีที่ศึกษา	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับการรับรู้การรังแกบนโลกไซเบอร์
ชั้นปีที่ 1	4.49	0.33	มาก
ชั้นปีที่ 2	4.55	0.30	มาก
ชั้นปีที่ 3	4.35	0.35	มาก
ชั้นปีที่ 4	4.44	0.41	มาก
รวมทุกชั้นปี	4.45	0.35	มาก

3. การจัดการปัญหาการถูกรังแกบนโลกโซเชียล ของนักเรียนพยาบาลศาสตร์ วิทยาลัยพยาบาลกองทัพอเรือ โดยรวมอยู่ในระดับเหมาะสมมาก (Mean = 3.76, SD = 1.11) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าทุกด้านอยู่ในระดับเหมาะสมมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการจัดการโดยการปรึกษา (Mean = 3.97, SD = 1.11) รองลงมา คือ ด้านการจัดการกับผู้ที่เกี่ยวข้อง (Mean = 3.96, SD = 1.09) และด้านการจัดการทางเทคโนโลยี (Mean = 3.68, SD = 1.19) ตามลำดับ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการจัดการกับตนเอง (Mean = 3.44, SD = 1.06) ดังแสดงในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการจัดการปัญหาการถูกรังแกบนโลกโซเชียลของนักเรียนพยาบาลศาสตร์ วิทยาลัยพยาบาลกองทัพอเรือ จำแนกรายด้าน (n = 161)

การจัดการปัญหาการถูกรังแกบนโลกโซเชียล	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับการจัดการปัญหาการถูกรังแกบนโลกโซเชียล
การจัดการกับตนเอง	3.44	1.06	เหมาะสมมาก
การจัดการทางเทคโนโลยี	3.68	1.19	เหมาะสมมาก
การจัดการกับผู้ที่เกี่ยวข้อง	3.96	1.09	เหมาะสมมาก
การจัดการโดยการปรึกษา	3.97	1.11	เหมาะสมมาก
รวม	3.76	1.11	เหมาะสมมาก

4. ความสัมพันธ์ระหว่างระดับชั้นปีที่ศึกษา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กับการจัดการปัญหาการถูกรังแกบนโลกโซเชียล ของนักเรียนพยาบาลศาสตร์ วิทยาลัยพยาบาลกองทัพอเรือ พบว่า ชั้นปีที่ศึกษา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มีความสัมพันธ์ในระดับต่ำ กับการจัดการปัญหาการถูกรังแกบนโลกโซเชียล อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ดังแสดงในตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ความสัมพันธ์ระหว่าง ชั้นปีที่ศึกษา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กับการจัดการปัญหาการถูกรังแกบนโลกโซเชียล ของนักเรียนพยาบาลศาสตร์ วิทยาลัยพยาบาลกองทัพอเรือ โดยการวิเคราะห์การทดสอบไคสแควร์ (n = 161)

ปัจจัยคัดสรร	การจัดการปัญหาการถูกรังแกบนโลกโซเชียล		
	X ²	p-value	ระดับความสัมพันธ์
ชั้นปีที่ศึกษา	2.98 (Cramer's V = 0.136)	.40	ต่ำ
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	1.38 (Cramer's V = 0.092)	.50	ต่ำ

5. ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้การรังแกบนโลกโซเชียลกับการจัดการปัญหาการถูกรังแกบนโลกโซเชียล ของนักเรียนพยาบาลศาสตร์ วิทยาลัยพยาบาลกองทัพอเรือ พบว่า การรับรู้การรังแกบนโลกโซเชียลมีความสัมพันธ์ทางบวกระดับปานกลางกับการจัดการปัญหาการรังแกบนโลกโซเชียล อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .001 (r = .40) ดังแสดงในตารางที่ 5

ตารางที่ 5 ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้การรังแกบนโลกไซเบอร์กับการจัดการปัญหาการถูกรังแกบนโลกไซเบอร์ ของนักเรียนพยาบาลศาสตร์ วิทยาลัยพยาบาลกองทัพเรือ โดยการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน ($n = 161$)

ปัจจัยอิสระ	การจัดการปัญหาการถูกรังแกบนโลกไซเบอร์		
	r	p-value	ระดับความสัมพันธ์
การรับรู้การรังแกบนโลกไซเบอร์	.40	.000	ปานกลาง

การอภิปรายผลการวิจัย

1. ความสัมพันธ์ระหว่างระดับชั้นปีที่ศึกษากับการจัดการปัญหาการถูกรังแกบนโลกไซเบอร์ ของนักเรียนพยาบาลศาสตร์ วิทยาลัยพยาบาลกองทัพเรือ ผลการศึกษา พบว่า ระดับชั้นปีที่ศึกษา มีความสัมพันธ์กับการจัดการปัญหาการถูกรังแกบนโลกไซเบอร์ อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

อภิปรายได้ว่า วิทยาลัยพยาบาลกองทัพเรือ ศูนย์วิทยาการ กรมแพทย์ทหารเรือ เป็นสถาบันการศึกษาที่เปิดสอนหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตควบคู่ไปกับการนำเทคโนโลยีสารสนเทศและอินเทอร์เน็ตมาใช้ในการศึกษา เช่น ระบบ E-learning ผ่านเว็บไซต์ Moodle การเรียนด้วยการใช้แท็บเล็ตในห้อง Smart class และการใช้คอมพิวเตอร์โน้ตบุ๊กหรือโทรศัพท์มือถือในการค้นหาข้อมูลในการเรียนทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติ แต่เมื่อพิจารณารายวิชาในแต่ละชั้นปี พบว่า มีเพียง 1 รายวิชา ที่จัดการเรียนการสอนที่เกี่ยวข้องกับการเชื่อมโยงด้วยเครือข่ายสังคมออนไลน์ คือ วิชาเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสำหรับพยาบาล ซึ่งจัดการเรียนการสอนในชั้นปีที่ 1 ทั้งนี้เพื่อเป็นพื้นฐานในการมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ดังนั้นสิ่งที่ควรให้ความสำคัญในการจัดการเรียนการสอน คือ การ

สร้างความตระหนักในการใช้สื่อสังคมออนไลน์ในนักเรียนพยาบาลศาสตร์ทุกชั้นปี

2. ความสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกับการจัดการปัญหาการถูกรังแกบนโลกไซเบอร์ ของนักเรียนพยาบาลศาสตร์ วิทยาลัยพยาบาลกองทัพเรือ ผลการศึกษา พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มีความสัมพันธ์กับการจัดการปัญหาการถูกรังแกบนโลกไซเบอร์ อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

อภิปรายได้ว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสะท้อนความสามารถด้านสติปัญญาและความสามารถด้านทักษะต่างๆ เชิงวิชาการ ที่เกิดจากการเรียนการสอน โดยอาจนำเกณฑ์ต่างๆ มาร่วมพิจารณา ที่จะทำให้ผู้เรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม เช่น ความกระตือรือร้น ความร่วมมือในชั้นเรียน หรือความก้าวหน้าในการพัฒนาความรู้¹⁴ ซึ่งต่างจากการจัดการกับปัญหาการรังแกบนโลกไซเบอร์ ซึ่งส่วนหนึ่งขึ้นอยู่กับประสบการณ์ในการดำเนินชีวิต ทักษะคติของแต่ละบุคคลในการสื่อสารบนโลกไซเบอร์ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ พิมพวัลย์ บุญมงคล¹⁴ พบว่า เมื่อเยาวชนต้องพบเจอกับเหตุการณ์ในลักษณะของการรังแกในโลกไซเบอร์ เยาวชนมีการรับรู้แต่ละคนย่อมมีวิธีการจัดการหรือรับมือกับปัญหาที่แตกต่างกันไป โดยมีเป้าหมายหลัก คือ พยายามแก้ไขสถานการณ์จากการถูกรังแกให้ดีขึ้น

3. ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้การ
รังแกบนโลกโซเชียลกับการจัดการปัญหาการถูกรังแกบนโลกโซเชียล ของนักเรียนพยาบาลศาสตร
วิทยาลัยพยาบาลกองทัพเรือ ผลการศึกษา พบว่า
การรับรู้การรังแกบนโลกโซเชียลมีความสัมพันธ์
ทางบวกระดับปานกลางกับการจัดการปัญหาการ
ถูกรังแกบนโลกโซเชียล อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ
.001 ($r = .40$) ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

อภิปรายได้ว่า นักเรียนพยาบาลศาสตร
วิทยาลัยพยาบาลกองทัพเรือ ชั้นปีที่ 1 - 4 มีการ
รับรู้การรังแกบนโลกโซเชียล อยู่ในระดับมาก
(Mean = 4.45, SD = 0.35) ในขณะที่มีการจัดการ
ปัญหาการถูกรังแกบนโลกโซเชียล อยู่ในระดับ
เหมาะสมมาก (Mean = 3.76, SD = 1.11) เช่นกัน
ทั้งนี้สอดคล้องกับแนวคิดทฤษฎีของ Carl Rogers
โดยให้แนวคิดพื้นฐานสาเหตุการเกิดพฤติกรรมว่า
มนุษย์ย่อมมีความต้องการและความหมายในการ
กระทำ ดังนั้นการที่มนุษย์จะเรียนรู้ได้นั้นต้องมี
ความต้องการที่จะเรียนรู้ หรือการเรียนรู้สิ่งหนึ่ง
สิ่งใดนั้นต้องมีความหมายสำหรับเขา ทฤษฎีนี้เน้น
ถึงความเป็นตัวตน (Self) ศักยภาพของตน (Self-
actualization) ความหวัง (Hope) และการสร้างสรรค์
(Creativity)¹⁵ บุคคลเรียนรู้สถานการณ์ มีความหวัง
ในการเผชิญปัญหา มีความสร้างสรรค์เพื่อจัดการ
กับปัญหาที่เกิดขึ้น ตามศักยภาพที่ตนเองมี ดังนั้น
นักเรียนพยาบาลศาสตร วิทยาลัยพยาบาล
กองทัพเรือที่มีการรับรู้ถึงการรังแกบนโลกโซเชียล
เกิดการเรียนรู้จากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น จึงพยายาม
จัดการกับปัญหาดังกล่าวเพื่อให้ตนเองไม่ต้อง
อยู่กับสภาวะการณ์นั้นๆ ด้วยการใช้วิธีการต่างๆ ที่
แตกต่างกันในแต่ละบุคคล

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัย ไปใช้

1. อาจารย์ ผู้ปกครอง และผู้ที่เกี่ยวข้อง
ควรส่งเสริมให้นักเรียน/นักศึกษาทราบถึงข้อเสีย
ตลอดจนผลกระทบต่างๆ ของการรังแกบนโลก
โซเชียล เพื่อให้เกิดความตระหนักและเลือกวิธีการ
จัดการปัญหาการถูกรังแกบนโลกโซเชียลได้อย่าง
เหมาะสม

2. อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรควร
บูรณาการความรู้เท่าทันสื่อสังคมออนไลน์ในการเรียน
การสอนรายวิชาต่างๆ เนื่องจากปัจจุบันการเรียน
การสอนได้นำเทคโนโลยีต่างๆ มาใช้ในการเรียน
การสอนอยู่แล้ว แต่ยังขาดการเน้นย้ำถึงการรังแก
บนโลกโซเชียลในรูปแบบต่างๆ นักเรียน/นักศึกษา
บางส่วนอาจกำลังเผชิญกับปัญหาการถูกรังแกบน
โลกโซเชียลโดยที่ตัวเองไม่รู้ตัว รู้แต่เพียงว่าเกิด
ความคับข้องใจจากการใช้สื่อสังคมออนไลน์

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัย ครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาปัจจัยทำนายการรับรู้
การรังแกบนโลกโซเชียล และการจัดการการถูกรังแกบนโลกโซเชียล โดยจำแนกเพศชาย เพศ
หญิง

2. ควรมีการศึกษาสภาวะทางจิตในเด็ก
และเยาวชนตามการรับรู้การถูกรังแกบนโลก
โซเชียล

3. ควรมีการพัฒนาโปรแกรมเสริมความ
เข้มแข็งทางจิตต่อการเผชิญกับการถูกคุกคามจาก
โลกโซเชียล

เอกสารอ้างอิง

1. Samoh N, Boonmomgkon P, Ojanen TT, Samakkeekarom R, Guadamuz T. Youth perceptions on cyberbullying. *Journal of Behavioral Science for Development* 2014;6(1):351-64. (in Thai).
2. Tokunaga RS. Following you home from school: a critical review and synthesis of research on cyberbullying victimization. *Computers in Human Behavior* 2010;26(3):267-77. (in Thai).
3. Daopradub P. Type and audience engagement of online cyber bullying. [Master's Thesis, Faculty of Journalism and Mass Communication]. Thammasat University; 2017. (in Thai).
4. Charoenwanit S. Cyber bullying: impacts and preventions in adolescents. *Thai Science and Technology Journal* 2017;15(4):639-48. (in Thai).
5. Inthanon S, Sirimsinsiri P. The study of how youth can protect themselves from cyberbullying. [Internet]. [cited 2020 October 10]. Available from: <https://scholar.utcc.ac.th/bitstream/6626976254/3886/1/0121%20%E0%B8%9E%E0%B8%A5%E0%B8%B4%E0%B8%99%E0%B8%B5%20%E0%B9%80%E0%B8%AA%E0%B8%A3%E0%B8%B4%E0%B8%A1%E0%B8%AA%E0%B8%B4%E0%B8%99%E0%B8%AA%E0%B8%B4%E0%B8%A3%E0%B8%B4.pdf>. (in Thai).
6. Suwannakit M. Legal measures to protect child and juvenile from cyber-bullying. *Naresuan University Law Journal* 2016;10(2):49-70. (in Thai).
7. Siriwanboot P. Developmental psychology theory. 5th ed. Bangkok: Chulalongkorn University Printing House; 1999. (in Thai).
8. Supataraphun N. The science and art of psychiatric interview. Bangkok. Samcharoen Panich Printing. 2018. (in Thai).
9. The Committee of the Group Produced Academic Programs for Promoting Mental Health and Psychiatric Nursing. Mental health promotion and psychiatric nursing. Nonthaburi: The Office of the University Press Sukhothai Thammathirat Open University; 1999. (in Thai).
10. Kaewkangwan S. Personality psychology. 15th ed. Bangkok. Moh-Chao-Ban Printing House. 2008. (in Thai).
11. Thato R. Nursing research: concept to application. 3rd ed. Chulalongkorn University Printing House; 2018. (in Thai).
12. Sirisomruthai C. Perception, attitude, and behavioral intension towards cyberbullying. [Master's Thesis, Faculty of Strategic Communication]. Bangkok University; 2018. (in Thai).
13. Vanichbancha K. Statistic for research. 3rd ed. Bangkok: Chulalongkorn University Printing House; 1998. (in Thai).

14. Boonmongkon P. Developing school network capacity to reduce online violence among the youth. [Master's Thesis, Faculty of Social Science and Humanities]. Mahidol University; 2018. (in Thai).
15. Wijchawut S. Psychology of learning. Bangkok: Thammasat Printing House; 2012. (in Thai).